

פרשת חוקת, ג' תמוז – למה חטא מי מריבה היה בלתי נסלח?

1. **עקדת יצחק פרשת חוקת:** הרי שולחן והרי בשר והרי סכין לפנינו - ואין לנו פה לאכול. כי מצות ה' למשה כתובה לפנינו, והמעשה אשר עשה לא נעלם מנגד עינינו – ומחרון אף ה' ישתומם לבנו. ואין אתנו פירוש על זה שישכך את האוזן ביישוב הכתובים.

תנחומא וישב ד: 'לכו חזו מפעלות אלוקים נורא עלילה על בני אדם' (תהלים כה). אמר רבי יהושע בן קרחה: הנוראות שאתה מביא עלינו, בעלילה אתה מביאם ... למה הדבר דומה? למי שמבקש לגרש את אשתו, כתב לה גט, נכנס לביתו והגט בידו ומבקש עלילה לתנו לה. אמר לה: מזגי לי את הכוס שאשתה. מזגה לו וכיון שנטל הכוס מידה ... אמר: צאי מביתי שמזגת לי כוס פושר. אמרה לו האם ידעת שאני עתידה למזוג לך כוס פושר שכתבת הגט והביאתו בידך?! כך הוא אומר (כבר בספר שמות, במצרים) עתה תראה אשר אעשה לפרעה – במלחמת פרעה אתה רואה ואין אתה רואה במלחמת ל"א המלכים [בכניסה לארץ]. וכיון שאמר להם 'שמעו נא המורים, אמר לו הקב"ה: לכן לא תביאו את הקהל הזה. הוי נורא עלילה על בני אדם.

2. **שמות רבה כו,א:** גזירה הראשונה שגזר פרעה על ישראל, שנאמר 'וימררו את חייהם', העמיד לו הקב"ה גואל - זו מרים על שם המירור. גזירה שנייה 'אם בן הוא והמתן אותו', העמיד הקב"ה גואל - זה אהרן על שם ההיריון. גזירה שלישית שגזר ואמר 'כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו', העמיד הקב"ה גואל על שם המים - זה משה, שנאמר 'כי מן המים משיתיהו'.

שיר השירים רבה ד,כט: ומהיכן היו בנות ישראל מתקשטות ומשמחות לבעליהן כל ארבעים שנה במדבר? רבי יוחנן אמר: מן הבאר. זהו שכתוב: מעין גנים באר מים חיים [שהבאר ייצר חיים].

3. **שמות יז:** ויחנו ברפידיים ואין מים לשתות העם ... ויאמר ה' אל משה: עבור לפני העם וקח אתך מזקני ישראל ומטך אשר הכית בו את היאור ... והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם.

ילקוט שמעוני: ודברתם אל הסלע, 'והכיתם' לא נאמר אלא 'ודברתם'. אמר לו: כשהנער קטן רבו מכה אותו ומלמדו, כיון שהגדיל - בדיבור הוא מייסרו. כך אמר הקב"ה למשה: כשהיה סלע זה קטן הכית אותו, 'והכית בצור', אבל עכשיו 'ודברתם אל הסלע', שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים.

רש"י סוכה ב,ב: חינוך קטן מדרבנן – שהזקיקו להרגיל את הקטן למצווה ... כדי שיהיה מחונך ורגיל במצוות. **רש"י חגיגה ו,א:** אין חינוך קטן אלא כדי להנהיגו שיהיה סרוך אחר מנהגו לכשיגדיל.

4. **פסיקתא דרב כהנא יד:** ויצום אל בני ישראל (שמות ו,יג) – מה צום? אמר להם: אל תקרו לבני 'מורים'. וכיון שהקניטו על מי מריבה, אמר להם משה: 'שמעו נא המורים' – אמר להם הקב"ה: כל עצמי הייתי מצוה אתכם אל תקרו לבני מורים, ואתם קורים לבני מורים?! ... לכן ... לא תביאו.

אבן עזרא כח: יש כאן פירושים רבים, אך יש בדברי יחיד: בעבור שאמר לישראל שמעו נא המורים והם בני אברהם יצחק ויעקב.

היום יום: בני ישראל נקראו [במלאכי ג,יב] בשם 'ארץ חפץ'. היינו שיש בהם אוצרות יקרים של אהבת השי"ת, יראתו ומידות טובות - ואין גילוי המידות הללו תלוי אלא במעורר. וזאת בדיוק כמו שברור אשר בכל חלקי האדמה נמצאים מעינות מים חיים, וההבדל הוא רק במידת קרבתם וריוחם מהקרקע, ולכן הכול תלוי בחופר וכוח סבלנותו ומתינותו.

מכתב מהרבי מליובאוויטש חנוכה תשכ"א: ברצוני להוסיף נקודה אחת נוספת המופיעה בהדגשה גם בכתבי החסידות, והיא שבעת שמוכחים ילדים, על ההורה או המורה להיזהר שלא לעורר בילד תחושה של חוסר אונים או ייאוש חלילה; במילים אחרות, אסור שהילד יקבל רושם כאילו הוא עצמו אינו ראוי וכי הכול אבוד וכו' ולפיכך הוא יכול להמשיך לעשות ככל העולה על רוחו. להיפך, יש לעודד את ההרגשה של הילד שהוא מסוגל להתגבר על הקשיים העומדים בפניו בעזרת כוח רצון ונחישות.